

Гроші, вкрадені у дітей

На рівненських малюках уряд і депутати за два роки зекономили більше 160 мільйонів гривень, на українських — понад 5 мільярдів

Більше тисячі позовних заяв від мешканців Рівненщини, в яких є діти до трьох років, надійшло до Рівненського окружного адміністративного суду. У них батьки вимагають від управління праці та соціального захисту повернути кошти, які держава зекономила на їхніх малюках у 2007 році. Попри те, що рішення приймаються на користь рівнян, жодної гривні батькам ще не повернули.

Як народні депутати та урядовці економлять бюджетні кошти на соціальних виплатах, які це має наслідки для суспільства і яким чином можна відстояти свої права в суді, з'ясували кореспонденти Рівненського агентства журналістських розслідувань.

Скільки заощадили

Жителька Сарн Еліна Пясецька — одна з тисячі батьків, котрі вимагають від управління праці та соціального захисту населення Рівненської облдержадміністрації доплатити кошти, які київські високопосадовці заощадили на її дитині.

— Спочатку я звернулася в наше районне управління з усним проханням компенсувати мені недоплачену суму допомоги на дитину до трьох років, — розповідає мати дворічної Альбіни. — Там мені сказали, що все, передбачене міністерством, мені перерахували і нічого не доплачуватимуть.

Пані Еліна звернулася з позовом до Рівненського окружного адміністративного суду і виграла справу. Суд постановив повернути їй майже дві тисячі гривень за п'ять місяців 2007 року. За інформацією начальника відділу пільг та соціальних виплат Головного управління праці та соціального захисту населення Рівненської облдержадміністрації Олександра Юзвака, при розгляді подібних позовів на користь громадян уже прийнято 138 рішень. На користь відповідача — одне.

Юрист Центру права “Комітету виборців України” в місті Сарни В'ячеслав Горбенко розповів, як українське законодавство передбачає виплату допомоги батькам, що доглядають за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Зі слів пана Горбенка, донедавна розмір цієї допомоги регулювався двома законами. Перший — Закон України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, зумовленими народженням та похованням”. Другий — Закон України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми”. Обидва закони встановлюють, що розмір допомоги має бути не меншим за суму прожиткового мінімуму (розраховану на дітей віком до шести років). Розмір прожиткового мінімуму на дитину до шести років залежить від того, чи людина застрахована в системі державного соціального страхування (працююча) чи ні (непрацююча). Тобто, до першого жовтня 2007 року щомісяця держава мала нараховувати незастрахованим батькам 463 гривні на одну дитину до трьох років. З першого жовтня того ж року суму виплат мали збільшити до 470 гривень. Застраховані громадяни у 2007 році мали б отримувати від 525 до 568 гривень. У 2008 році сума допомоги для незастрахованих осіб мала б складати 470 гривень. Для застрахованих — 568 гривень. Громадянам, що постраждали від Чорнобильської

катастрофи, допомогу мали виплачувати у подвійному розмірі.

Насправді ж у 2007 році український уряд виплачував безробітним батькам близько 110 гривень щомісячної допомоги на одну дитину. Працюючі громадяни отримували допомогу у розмірі 140 гривень. У 2008 році допомога для працюючих та безробітних батьків — 130 гривень на місяць.

На кожному працюючому українцеві, який отримував допомогу на трирічну дитину у 2007 році, уряд щомісяця економив близько 400 гривень. На безробітних — близько 360 гривень. На чорнобильцях та інших

пільговиках — близько 800 гривень. У 2008-му на застрахованих громадянах уряд економить близько 410 гривень щомісяця. На безробітних — 340 гривень.

Хто “зажав” кошти

19 грудня 2006 року народні депутати прийняли Закон України “Про Державний бюджет України на 2007 рік”. Частина друга статті 56 цього закону обмежила суму допомоги для догляду за дитиною до досягнення нею трьох років.

— За цим законом, допомога має дорівнювати різниці між 50-ма відсотками

прожиткового мінімуму, для працездатних осіб, та середньомісячним сукупним доходом сім'ї в розрахунку на одну особу за попередні шість місяців, — розповідає юрист В'ячеслав Горбенко. — Такий спосіб розрахунку більше, ніж вдвічі зменшив суму, яку має отримувати сім'я, щоб доглядати за дитиною до трьох років.

9 липня 2007 року Конституційний суд України визнав частину положень Закону про Держбюджет на 2007 рік неконституційними і скасував їх дію. Серед таких, що втратили чинність — стаття Держбюджету, що обмежувала суму виплат на дитину до трьох років. Таке рішення було прийняте після звернення 46-ти народних

депутатів від опозиції” підбурюють людей судитися за виплату пільг, паплюжать соціальну політику уряду, провокують підлив фінансової стабільності в державі.

Прийшовши до влади у грудні 2007 року, “опозиціонери”, які оскаржували бюджет уряду Януковича, прийняли свій фінансовий план розвитку держави. Проголосований нардепами Закон “Про Державний бюджет України на 2008 рік”, який подав уже уряд Юлії Тимошенко, також обмежив право громадян отримувати повноцінну, гарантовану іншим законом, допомогу для догляду за дітьми до трирічного віку.

Цього разу окремі положення Закону про Держбюджет оскаржили в Конституційному суді судді Верховного Суду України. 22 травня 2008 року Конституційний суд визнав частину положень неконституційними і зупинив їх дію. Серед них пункт 25 розділу 2 закону про бюджет, який обмежував права осіб, що доглядають за дітьми до досягнення ними трирічного віку.

Рішення Конституційного суду у справі соціальних гарантій громадян за 2007 та 2008 роки не змінило політики нарахування допомоги сім'ям з дітьми до трьох років. Регіональні управління праці та соціального захисту досі виплачують лише частину від того, що зобов'язані.

Заступник начальника відділу пільг та соціальних виплат Головного управління праці та соціального захисту населення Рівненської облдержадміністрації Ніна Видрак розповіла, що рішення Конституційного суду не виконується через відсутність коштів і відповідних постанов Верховної Ради.

Зі слів пані Видрак, органи праці і соціального захисту населення, при призначенні цієї допомоги користуються бюджетним кодексом та Законом про Держбюджет. Кошти на виплату допомоги надходять з держбюджету. Для того, щоб соціаліст зміг виконати рішення Конституційного суду, треба збільшити фінансування з державної казни. Внести такі зміни може тільки Верховна Рада. Вона ж ні в бюджет 2007 року, ні в Закон про Держбюджет на 2008 рік коштів на компенсацію не затвердила.

— Ми постійно звертаємося до уряду з проханням передбачити кошти, необхідні для виплати допомоги на дитину до трирічного віку, — розповідає Ніна Видрак. — Міністерство праці та соціальної політики України проводить необхідні розрахунки і подає свої пропозиції щодо вирішення цього питання до Кабміну. Щоб виконати рішення Конституційного суду і виплатити громадянам компенсацію, нашому міністерству необхідно переконати парламентарів виділити додатково більше п'яти мільярдів гривень.

Те, що батьки почали масово звертатися до суду, заступник начальника відділу пільг та соціального захисту населення, що в її управлінні громадянам ніяк не перешкоджають відстоювати свої права. Довідки про фактично виплачену допомогу видаються всім. Той факт, що на всі виграні громадянами справи її відомство подає апеляційні скарги (апеляційний розгляд справи, враховуючи їх кількість, може тривати роками), держслужбовець не приховує:

— Рішення приймаються на користь громадян, але ми змушені їх оскаржувати, тому що ми посадові особи і повинні дотриматися відведених процедур.

ЗАЛИШИТИ

ЗАБРАТИ

татів від тої ще опозиційного Блоку Юлії Тимошенко та “Нашої України”. Нардепи просили відмінити деякі положення Держбюджету, оскільки вони обмежували конституційні права громадян.

Після рішення Конституційного суду, правлячий на той час уряд Віктора Януковича так пояснив, чому він обмежив ці пільги: “Уряд зберіг обгрунтовані пільги, які здатні забезпечити вітчизняна економіка, і призупинив пільги народним депутатам, суддям, державним службовцям та деяким іншим категоріям громадян, оплата праці яких набагато вища за середню в країні. Своїм рішенням Конституційний Суд під виглядом турботи про малозабезпечених відновив право своїх колег отримувати 50-відсоткову знижку з оплати за житло та комунальні послуги, безплатний проїзд у міському транспорті, користування послугами зв'язку, а також дозволив суддям Верховного та Конституційного судів отримувати пенсії у розмірі понад 18 тисяч гривень”.

На думку прес-служби тодішнього Кабміну, користуючись рішенням Конституційного суду як політичним інструментом у передвиборчій кампанії, “опо-

Продовження на стор. 9 ►